

3 Produktkriteriene

§ 3. Kriterier for produktbasert observasjon og utelukkelse av selskaper

(1) Fondet skal ikke være investert i selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer:

- a. utvikler eller produserer våpen eller sentrale komponenter til våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper, herunder biologiske våpen, kjemiske våpen, kjernevåpen, ikke-detektbare fragmenter, brannvåpen, blindende laservåpen, antipersonellminer og klaseammunisjon.
- b. produserer tobakk eller tobakksvarer
- c. produserer cannabis til rusformål.

(2) Observasjon eller utelukkelse kan besluttes for gruveselskaper og kraftprodusenter som selv eller konsolidert med enheter de kontrollerer enten:

- d. får 30 pst. eller mer av sine inntekter fra termisk kull,
- e. baserer 30 pst. eller mer av sin virksomhet på termisk kull,
- f. utvinner mer enn 20 millioner tonn termisk kull per år, eller
- g. har en kraftkapasitet på mer enn 10 000 MW fra termisk kull.

Under produktkriteriene har Etikkrådet 2022 arbeidet mest med implementeringen av endringene i retningslinjene fra 2021. Produksjon av cannabis til rusformål ble da tatt inn som nytt utelukkelseskriterium. Videre kan Etikkrådet for produktkriteriene nå vurdere selskaper som er i referanseporteføljen, men som fondet ikke er investert i. Et formål med å utelukke slike selskaper er å få selskapene ut av referanseindeksen som bankens forvaltningsresultater måles mot. Dette skjer bare hvis selskaper blir utelukket gjennom en formell beslutning om utelukkelse.

I praksis vil Etikkrådet bare vurdere selskaper som ikke er i fondet, hvis Norges Bank ber om det. Banken har i løpet av året gjort Etikkrådet oppmerksom på flere slike selskaper. I 2022 har fire selskaper blitt utelukket for produksjon av cannabis og tre for produksjon av tobakk.

I forbindelse med endringene i retningslinjene i 2021 ble det også klargjort at produksjon av plattformer til kjernevåpen skal kunne føre til utelukkelse fra fondet

hvis plattformenes eneste formål er å føre kjernevåpen. I praksis er dette snakk om ubåter. Vurderingen av aktuelle selskaper vil fortsette i 2023.

Det løpende arbeidet under produktkriteriene består i å ta stilling til saker som kommer opp gjennom porteføljeovervåkingen. Det fanges hvert år opp en del saker som gjelder selskaper som enten har sluttet med produksjon av våpentyper de er utelukket for, eller som har startet produksjon av nye våpentyper som må vurderes opp mot retningslinjene.

Når det gjelder kullkriteriet, har Norges Bank i henhold til retningslinjene anledning til å treffe beslutninger om observasjon og utelukkelse av selskaper uten tilrådning fra Etikkrådet. Det er avtalt en arbeidsdeling mellom Norges Bank og Etikkrådet som innebærer at banken identifiserer og vurderer selskaper som faller inn under kriteriet. Etikkrådets konsulent rapporterer likevel til rådet om selskaper som kan falle inn under kriteriet, og rådet deler relevant informasjonen med banken.